

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Regulæ circa Concilia in Peticulari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

§. IX.

Quâ penâ puniantur in Concilia delinquentes.

REGULA.

Non alia habetur in Canone quàm Excommunicatio ferendâ vel latâ sententiâ, vel suspensio.

Opponi possent C. 6. 7. CAUS. XI. QUÆST. III. ubi à Synodo excommunicatus, vel depositus, divinis se ingerens, à restitutionis spe excluditur. Sed dici potest, hos Canones non continere Penam, sed tantum Irregularitatem, quæ est Impedimentum Canonicum, & non Penam.

Regule circa Concilia in Particulari.

Acturi de Conciliis in Particulari, à nobiliori illorum specie ducemus exordium, nempe, à Conciliis Generalibus, circa quæ quæremus: 1. Quid requiratur, ut Concilium sit Generale. 2. Cujus sit illud convocare, in eoque præsidere. 3. Quæ autoritas. 4. Quæ distinctio inter Generalia. 5. In quibus præcipue differat Concilium Generale à Particulari.

§. I.

Quid requiratur ut Concilium sit Generale?

REGULA.

Ut Concilium sit Generale non alia requiruntur, quàm quæ sequuntur.

1. Ut omnes Episcopi ad illud vocentur.
2. Ut convocetur ab eo, cujus est illud convocare.
3. Ut iste in eo præsit per se, vel per alium.

Ut pateat Regula, duo probanda incumbunt. 1. Hac tria requiri. 2. Hac sufficere.

Litteræ convocatoriæ Conciliorum Generalium dirigi solent ad omnes & singulos, qui jure vel consuetudine, adesse debent, vel possunt. Id patebit ex subjunctis infra Observationibus circa Concilia Generalia.

Primum ostenditur, quoad primam partem, ex eo, quòd Concilium Generale non sit nisi Ecclesia Universalis congregata; atque nomine Ecclesiæ, in his, quæ jurisdictionis sunt, Episcopi intelliguntur, ut in istis verbis CHRISTI, *Dic Ecclesiæ*, quibus jubet, ut monitionum occultarum contemptor, Ecclesiæ deferatur. Præterea, Episcoporum est regere Ecclesiam, ut habetur ACT. II. v. 28. Regitur autem maximè per Generalia Concilia.

Quoad Secundam, & Tertiam Partem, constat ex eo, quòd omnis Congregatio, ut sit legitima, fieri debet eo convocante, cujus est convocare, eodemque presidente.

Secundum patet ex eo, quòd omnis alia Congregatio est legitima, quando vocantur, qui vocandi sunt, convocatio fit ab eo, ad quem pertinet; ac iste Congregationi per se, vel per alium, præsit.

Hinc sequitur Abbates Generales Ordinum, & Cardinales, qui non sunt Episcopi, non esse ad Concilium vocandos Jure Divino, ut sit Generale; ac, si ad illud vocentur, id fieri Jure Humano, quale est Privilegium, Consuetudo.

Quæres, cur nihil dicat Regula de numero Episcoporum, qui adesse debeant Concilio, ut sit Generale? Respondetur: id ita factum, quia nullus est ad hoc determinatus. Sunt enim Concilia Generalia celeberrima, quibus adfuere tantum CL. quale est *Constantinopolitanum I.* Imò CXXX. quale *Calcedonense* istaque majori in honore habentur propter venerandam antiquitatem, quàm *Concilium Lateranense* cui adfuere millia & amplius Patrum.

Quæres iterum, cur omnes Episcopi vocari debeant, adesse verò ei non debeant, ut sit generale? Respondetur: nullum prætermitti posse sine injuriâ; singulos verò adesse non posse, sine Ecclesiarum detrimento, multos legitime impediri, vel infirmitate, vel atate, similibusve causis, ne adfint; fierique posse nonnullos adesse nolle, vel negligentia, aliâque injustâ causâ: undè, si omnes adesse deberent, nullum unquam potuisset, neve posset nunc fieri Concilium Generale.

Minorem numerum præsentium Episcoporum supplet cæterorum acceptatio, in quantum opus est, ut Conciliorum hujusmodi Decreta dici queant Ecclesiæ Universalis definitiones.

§. II.

Cujus sit Concilium Generale convocare, eidemque præsidere?

REGULA I.

Juxtâ Canones *Corpore Juris* inclusos solius est Papæ Concilium Generale convocare, eidemque præesse.

DIST. XVII. C. 1. 2. L. Qui, ut veri sint Canones, restringendi sunt ad Concilia Generalia.

RATIO. Concilium, ut dictum, non est nisi Ecclesia congregata: Ecclesia autem est Corpus; Papa verò hujus Corporis Caput. Ideoque, sicut in aliis Corporibus, Capitis est Corpus convocare, & convocato præesse, Papæ est Concilium Generale convocare eidemque præesse.

Hæc regula & subsequens fusiori indigent expositione, quæ dabitur in Observationibus circa Concilia Generalia.

REGULA circa Exceptiones Regule præcedentis.

Præcedens Regula non alias patitur Exceptiones, quàm istas,

1. Si dubius sit Papa legitimus.
2. Si notorius sit Hæreticus.
3. Si Sedes vacat.
4. Si Concilium præcedens futuri tempus & locum præfiniat.

Decreta Concilii *Constantiensis* & *Basileensis* hæc quatuor probant.

§. III.

Quæ Concilii Generalis Autoritas.

REGULA I.

Eadem est Concilii Generalis, ac Ecclesiæ, imò & Scripturæ Sanctæ autoritas.

C. I. 2. DIST. XV. C. II. *de renunt.*

RATIO: Ecclesiam totam repræsentat, ipsiusque definitiones dicitur idem Spiritus Sanctus, qui Scripturam Sanctam dicitur.

Hinc sequitur 1. non magis posse Concilium Generale à veritate & justitia deviare, quàm Ecclesiam, & Scripturam Sanctam: ideòque nihil posse contrarium fidei, vel bonis moribus definire, vel statuere.

2. Maximam esse Concilii Generalis autoritatem, cum eadem sit, ac Spiritus Sancti, qui Deus est. Idque duplici titulo, quo illud regit Spiritus Sanctus; nempe, prout est Sponsa Spiritus Sancti congregatio ipsam totam repræsentans, &, prout est facta à Spiritu Sancto revelationis, & in Scriptura, & Traditione contenta, interpres.

C. 58. DIST. I. in quo Constitutiones Conciliorum dicuntur fieri per Spiritum Sanctum.

Dices: Si eadem sit Concilii Generalis autoritas, ac Spiritus Sancti, undè fit, ut præcepta ab eo facta non

non

non sunt divina, sed humana; ut patet ex eo, quòd non obligant cum vitæ discrimine? Respondetur: Id provenire ex eo, quòd Concilium Generale non sit Spiritu Sancti organum extrâ ea, quæ sunt revelata, illave, quæ fidem, vel bonos mores, proximè tangunt: idque, quia Ecclesia, quam repræsentat, constituta est tantum visibilis fidei, morumque regula.

Dices iterum: Quomodo eadem est Generalis Concilii ac Scripturæ Sacræ autoritas, cum C. 4. de Elect. dicatur, à Romano Pontifice autoritatem, roburque suum accipere; Scriptura autem Sacra à Deo, non ab homine, suam accipiat autoritatem. Sed respondetur: Cap. oppositum ad rem non facere; quia, de rebus spectantibus Disciplinam, loquitur, ac hic comparatur Generalis Concilii autoritas cum Scripturæ autoritate, quoad res, quæ fidem morisque continent.

§. IV.

Quæ sit inter Concilia Generalia distinctio.

REGULÆ.

Unica est inter Concilia Generalia notanda distinctio, quæ petitur ex Constitutionibus circa Disciplinam, quæque in eo sita est, quòd alia aliis puriores ediderint.

RATIO: Duo tantum in Conciliis Generalibus considerari possunt. 1. Potestas definiendi, & statuendi. 2. Definitiones & Constitutiones.

Quoad *Primum*, nulla potest esse inter ea distinctio: quia, nec crevit, nec decrevit Ecclesiæ potestas, eadem semper mansit, ut & manebit: moderna etenim Ecclesia non minus est sponsa & organum Spiritus Sancti, Corpus, cujus Caput est CHRISTUS; columna & firmamentum veritatis, castrorum acies ordinata, adversus quam portæ inferi pravalere nequeunt, aliaque similia, quàm primitiva: promissiones Ecclesiæ factæ non sunt temporari obnoxia:

C. 58. DIST. L. C. 5. CAUS. XXV. QUÆST. I. CORRECT. ROM. C. 2. CAUS. XXIV. QUÆST. I.

Quoad *Secundum*, nulla etiam potest esse inter Concilia Generalia distinctio, si sermo sit de Definitionibus, & Constitutionibus, quæ fidem morisque respiciunt: cum, circa illa, Definitiones & Constitutiones nequeant esse aliæ aliis puriores.

Restat ergò, ut Concilia Generalia non distinguantur, nisi ratione Constitutionum, circa Disciplinam; nam præter Constitutiones circa fidem & mores, nullas alias facere potest, quàm circa Disciplinam, circa quam, priorum Conciliorum Constitutiones cæterorum Constitutionibus videntur puriores.

Dices: Concilia Generalia, quoad autoritatem, & dignitatem, distingui inter se, afferesque ad hoc C. 28. DIST. L. in quo hæc leguntur: *Quoties Conciliorum discors est, sententia, illius magis tenenda est, cujus antiquior & potior est autoritas*; Undè, duplici titulo Concilium unum alteri prævalet autoritate, nempe dignitate, expressa hoc verbo, *potior*, & antiquitate, alio significata.

Idem habetur C. 11. CAUS. XXXIII. QUÆST. II.

Respondetur: Illum Canonem loqui de Conciliis non Generalibus: conciliat enim Concilium *Ancyranum*, quod est Provinciale; cum alio Concilio Particulari; 2. Etsi loqueretur de Conciliis Generalibus, restringi posset ad res Disciplinæ, in quibus antiquiora Concilia sunt aliis præferenda: quia, quæ prioribus sæculis servebat devotio, succedentibus temporibus tepuit, & propterea majori in honore habentur juxta illud: antiquitati Patres sanxerunt reverentiam. C. 8. CAUS. IX. QUÆST. III. C. 3. de *translat.* Nec non & istud: *Prisca, pro sua reverentia manere debent constituta* C. 1. DIST. LV. Adde, quòd objectus Canon sit spurius, cum desumatur ex Epistola *Isidori ad Massonem*, quæ supposititia est.

§. V.

In quibus Concilium Generale, à Particulari præcipue differat.

REGULÆ.

Præcipua inter Concilium Generale, & Particulare discrimina non alia sunt, quàm quæ sequuntur.

1. Solus Papa potest Concilium Generale convocare, in eoque præsidere; jus verò alia convocandi, in iisque præsidendi ad alios pertinet. DIST. XVII.

2. Generalia Concilia non sunt errori, nec peccato obnoxia: Particularia verò, utriusque. Ideoque, illa istis præferenda, in his, quæ fidem; vel mores spectant; non autem in aliis, in quibus Particularia constituere possunt, quæ locis sibi Subditis congruentiora, quàm quæ à Generalibus constituta sunt, C. 1. de *constit.*

3. Generalia obligant totam Ecclesiam; Particularia verò, ex se ipsis, non ligant, nisi illius partem. Undè ista vocantur *Locales Synodi*, id est, certis Locis, quoad autoritatem, limitatæ.

C. 1. de *Constitutionibus* docens Statuta Canonum ab omnibus custodienda. C. 4. CAUS. I. QUÆST. VII.

4. Concilia Generalia possunt condere articulos fidei, sive definitiones fidei facere, non item Concilia Particularia. . . C. 1. 2. DIST. XV.

5. Judicium Conciliorum Generalium circa Jus, est irreformabile: secus de aliorum Judicio. . . *ibid.*

6. Concilia Generalia inter se comparata, sunt æqualis autoritatis: Concilia verò Particularia inter se comparata sunt inæqualis. . . *ibid.*

7. Quanto Generalia autoritate excedunt Particularia, ista illa superant numero.

8. Autoritas Canonum Conciliorum Generalium crescere nequit; aliorum verò crescere potest. . . . C. 1. 2. DIST. XV.

9. Concilia Particularia Generalibus sunt antiquiora, nisi Concilium, de quo ACT. XV; Generalibus, tum propter infallibilitatem: tum propter personarum qualitatem, quæ Universam Ecclesiam repræsentabant, accenseatur.

Hæc discrimina colliguntur partim ex dictis circa Concilia Generalia, partim ex mox dicendis, circa Concilia Particularia: quæ enim sequuntur n. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. sequuntur ex eo, quòd Concilia Generalia paria sunt, cum Sacra Scriptura, autoritatis. Quæ hæcenus humanè dicta sunt, & ex Corpore Juris desumpta, fusiùs explicabuntur in Observationibus, circa Concilia Generalia præcitatæ, quæ aliundè, quàm ex illo, eruentur.

Regule circa Concilia Particularia.

Concilia Particularia considerari possunt: 1. In genere. 2. In specie. Primo modo sumpta, quarum potest circa ista Concilia: 1. In quibus, cum Generalibus conveniant? 2. Quæ sit illorum divisio? 3. Cujus sit illa convocare, iisque præesse? 4. Quæ illorum autoritas, & quanti facienda? 5. An aliqua Lex hujusmodi Concilia præcipiat? 6. In quibus inter se conveniant, & differant?

§. I.

In quibus Concilium Particulare, cum Generali conveniat.

REGULÆ.

Non in aliis, saltem notandis, Concilium Particulare, cum Generali convenit, quàm in sequentibus.

1. In *Natura*. Est enim Episcoporum congregatio à Superiore Ecclesiastico facta,

F 4

2. In